

elmúlt héten is megemlékeztünk s mely azt tűzte ki feladatunk, hogy a főváros minden nyomorgó, éhező koldusát elemelem látja el a télben. A társadalom minden osztályát áthatotta ez a jótékonyági szellem s a mint a napilapok kimutatásából látjuk, részt vesz abban az egész magyar társadalom. — Ugyanek szép karácsoni vagy újévi ajándék az is, melylyel Pozsony városa akar kedveskedni maga magának. Az ország egyik, történelmileg legnevezetesebb épületét akarja ugyanis városának megvásárolni a pozsonyi primási palotát, ha ugyan az eladásra a hercegprimás és a kultuszminiszter Wlassics meg tudnak egymással egyezni. Ebben a palotában voltak a híres pozsonyi országgyűlések és itt történt Mária Terézia királlyal: „az életünket és vértünket a királynőért” híres és általánosan ismert jelenet. — A képviselőház már vígan vakációzik s csupán a főrendiház volt egy rövid ülése, melyen a képviselőház által még a múlt héten elfogadott javaslatokat tárgyalhattak le röviden s aztán a márkosági ház is ünnepelni oszlott. — Végre fele jótétemenét, XIII. Leo pápa is beárta a jubileum szent évét. Mint Romából hozták ugyanis a hírt, hogy a pápa a jubileum szent évét beárta a híres Péter-templomban föltelt le az ünnepély s mintegy 80 ezer meghívott vendég vett abban részt. A pápa dacára magas életkorának, a legjobb egészségnek örvendő s így érte meg az új századnak kezdetét első évét. Az am, itt az új esztendő, melynek első napján népszámláló biztosok készítették mindenféle előzőr a holdog új-évet s köszöntésükhez, csatlakozunk mi is. Boldog új-évet!

A szekelyek kivándorlásáról.

IV.

(Befejező közlemény.)

Ime dióhéjba sorítva vázoltam meggyékne, valamint a szekelyekre vonatkozólag előttem fontosnak tekintett elveket. Ezek alapján ajánlatot tesztek, hogy a megalkotandó első szekely szövület felelős tagjait a régi Marosköz 127 község tulajdonát képező havas már szinte elvált és korhadásnak indult bükkerdőrészt, a fentebb említett iparágaknak részint meghonosítása, részint a meglévő tökéletesítése céljából átvenni ugyanazon árték, a melyért a régi tulajdonos, a régi Marosköz birtokosága Farkas Mihálynak átadta volt; kötelezni fogja magát arra, hogy az ipar folytatására szükséges, csakis az állami erdész által kiadható területet előleges lefoglalás után lephet be és kezdheti meg munkáját, de viszont fenntartja magának azt az előnyt, ha ezen ipar magasabb fokra emelkedik, szorgalom, kitartó munka és áldozatok árán, valamint esetleg ezen termékek értékesítése céljából piac szerzetetnek, a holdankénti ár ne emeltesse, valamint az iparüzemnek megfelelő holdankénti szükséges tökéletesítések, tehát a vármegye képviselőtestülete más vállalkozóval ne kössön újabb szerződést. Viszont a szövületet kötelezi magát arra, hogy a munkavégzőkön és a betanításra szükséges tanítókon kívül külföldi munkást nem fog alkalmazni és mielőtt a vármegyei szekelység kellő szakképzettséget nyert, törökendi fog a többi megyéket is foglalkoztatni. Tervemmel több ezét vélek elérni.

A szekelységnek munka, keresetforrás mellett alkalmat nyújtok a fajparban való szakképzettség megszerzésére, a házi iparhoz szükséges gépek megősmérésére, továbbá asztalos, esztergályos, szerszámkészítési, szekerek csinosa és szőlő készítésére, hajlított butorkészítés, kefeha, eszmacskereg, pakolóforgács készítésére, továbbá mifaragásra, politrozásra (fényezés), festésre, agyagipartermékek előállítására, azok mázolására, csiszolásának megtanulására alkalmat nyújtok, valamint évenként mintegy 50 fu és női tanonc kiképzését tütem czélul.

Régi Marosköz havasa jelenben jövedelmet nem hajt, sőt deficitet dolgozik. Célom a romlásnak indult bükkerdőt értékesíteni az által, hogy a 10,000 futasztrális holdnyi terület kultur hivatásának átadásak, ez által a régi marosközieknek ipar és real képzettségre alkalmas nyújtván.

Az 1880. és 1890. évek elején azon vélemény uralkodott, miszerint a 10,000 hold bükkerdőt, 3000 hold legelőt és 3000 hold fenyvet, összesen 16,000 kat. holdat örök áron adják el 160,000 forintért. Ezzel szemben összehasonlíthatlanul előnyösebb az ajánlatom, mivel tekintet nélkül az erdő részbeni vedvességére és korhadtságára, a Farkas Mihályval szemben kikötött holdankénti 16 forint fizetési árt elfogadom, ez által 150,000 forint bükkerdőt értékel helyezek kiadásra; a föld, legelő megmarad más irányú jövedelmi forrásnak.

A bükkerdőt letarolása folytán erdőújítás eszközölhető, vagy ha ez mellőzhető, legelőnek lenne használható, a meglévővel együtt 13,000 kat. hold kitűnő legelőt adna, ha csak 1 frt jövedelmet számítanánk évenként, mégis tiszta 13,000 forint befektetés nélküli jövedelme lenne ezen kultúranyagoknak, de tekintettel a jelenleg vidékünkön folyamatban levő tömeges tagosításokra, ezek folytán az ugarrendszer, valamint a közlegelők megszűnése által biztosra vehető ezen kultúr vagyon jövedelmének hatványozása. Figyelmem kívül nem hagyható azon körülmény sem, hogy a földmivelési miniszter ur ő nagyméltósága hajlandó a Királyhágón innen tehenészet és tejpar fejlesztése céljából legelőt kibérelni, ezen czélra azon legelő kitűnően alkalmas volna.

Ezen kultúranyagok nem az a hivatása, hogy nagy üzleti ember nagy tőkével, idegen munkásokkal 5-6 év alatt letarolva kopaszon hagyja, hanem az, hogy állandó anyagot szolgáltatson helybeli munkások és fuvarosoknak, valamint állandó iparanyagot nyújtson a régi Marosköz ifjainak, minden irányú ipar szakképzettség megszerzésére céljából, továbbá a kik az elemi kiképzést megnyerve, bizonyos iparágban kitűnnek, ösmertelmének fel s a magasabb gyakorlati képzettség megszerzése céljából a híresebb gyárakba lennének küldendő azon kikötéssel, hogy 2 évig kötelesek legyenek itthon mint szakmunkások szolgálni, az által az esetleg külföldön nyert tanulmányait megosztják megyénk fatalóságával.

Berezenczy István.

Köznevelődés.

Testi fenyték az iskolában.

— Két cikk. — II.

A büntetés végelemben a vesszűre redukálódik. A gyakorlati gondolkodású angolok közt sok tekintély nyilatkozik emellett Burke — beszéli egyik tudósunk — midőn Genlis asszony kérdézközdött az angolok nevelési elveiről, a nyírfák-erdőre mutatott. Bajorországban nemcsak nem tiltják a testi büntetést, hanem egyenesen nevelési jognak ismerik el. Így gondolkodnak Németországban is. Trefort az 1881. év aug. havában Budapesten tartott országos tanügyi képviselői közgyűlés munkálataira hozott határozataiban a „büntetésekéről” többek közt azt mondja: „A testi fenytés csak végső büntetési eszközül használandó.” Körülbelül így nyilatkozott Wlassics miniszter is nemrég a pénzügyi bizottságban, a hol nem kisebb férfiak, mint Ugron Gábor és Berezenczy Albert foglaltak állást mellette. „A gyermek sérthetlenségének” hirdetését perhorreskálták, mert ez a fegyelem megszüntetésére vezet.

Nem tehetem, hogy egy tekintélyes hazai pedagógus szavait ne idézzem: „En elvben mindig ellensége vagyok a verésnek; de ha a szülők gyermekeiket elkenyéztek; ha őket a tanítók ellen animálják; ha előlük előre is megmondják, hogy semmi áron bele nem egyeznek abba, hogy a tanító őket testi fenytéssel rendre utasítsa; ha ennek folytán oly magaviseletet tansitanak az iskolában, hogy az előadást zavarrá, megbotrántoztatná, a tanítónak fittet hányanak; úgy, ha csak a korrektív eszközökhöz nem volna szabad az iskolában nyulni: akkor kívánasi vagyok, mit kelljen az ilyen vásott fiúkkal tenni?”

Minden tekintély támaszkodik eróhatalomra, — melyet ha igénybe venni nem volna szabad a tekintélyvel felruházottak; úgy a társadalom felbolnánk. Félre tehát az államánál és számoljunk a tényleges viszonyokkal!

Ily tekintélyes nyilatkozatok előtt meg kell hajolnunk. Félre tehát az államánál, melytől elvárhatunk, hogy a köz- és iskolai fenytéket. Félre azzal az államánál, mely a tömlözéskből is humanitáriusi intézeteket csinál, míg a becsület, munkás embereket a köz- és családi terhek alatt összerokadni hagyja. Félre az államánál, melynek mai uralma alatt a rablgyilkosságok, a testálló zsványok, a gyilkos fegyverhez való szenvedélyek, a civilizált büntetések: esalások, sikasztások, hűtlen pénzkezelések soha nem látott mértékben szaporodnak föl... Nem hiába mondják, hogy a megkímelt vesszűből sokszor sarjadtok ki a hóhér kötelei...

Elfogadjuk tehát a testi fenytéket. Vigyázzunk azonban, nehogy az orvossg rosszabb legyen a betegségnél. Minden csak kellő mértékkel jó.

Testi büntetés — mint a nevelésen előadja — alkalmazható: a) mikor minden más büntetés sikertelen marad; b) ne a könnyelműségtől, de a rosszakaratból és nagyobb fokú erkölcsi súlyosságból eredő hibákat büntessük, menten minden haragból és bosszúvágytól; büntessünk úgy, hogy ebben a gyermek saját javát célzó törekvésünk felismerje; c) a büntetést alkalmazzuk a gyermek korához, állapotához és egyéb sajátosságaihoz, még pedig tanítás utáni időben. Magától értetődik, hogy a fej, arc, hát ütés, rugdosás semmi körülmények között nem szabad, mert, hogy egyebet ne említsék — a hatalommal való visszaélést a taníthatóság, az esetleges testi sértést a büntető törvény súlyosan székta megtorolni. Sobase feledjük, hogy a testi büntetés tiltását nem annyira pedagógiai érvek, mint némely hivatásnélküliek durvaságai idézték elő.

Összegezve a mondatokat: a tanítással megfer az okkal-móddal használt vessző, miként a jó atya szívében a szigor és szeretet. A természet tövisék közé helyezte a gyöngye rózsát, nem azért, hogy szagassák, hanem, hogy oltalmazzák. Ilyen tövis a fenyték és nem kárat, de javát ezélezzák a gyermeknek.

Ha a szükség úgy követeli, álljon elvűl, a mit Frigyes egykori porosz király ágyaira öntetett: „Ultima ratio rerum.” Legyen a vessző: ultima ratio educationis.

Fülei Lajos.

Irodalom.

Nagy Károly koronája. Ez a korona most a bécsi Schatzkammerben van; nagy alabárdos katona őzi. Várala fel Európa föst ragyogott, Nagy Károlynak fején pihent, beárnyékozta a világot, mint a maudane kebleből álmában nőt fa. Egy kard tartozott hozzá, mely tövestől csapta ki a városokat, irtotta a népeket a föld színer. S egy kormánypálcza tartozott hozzá, melylyel sok nemzetet bírt vala békén és koronának hatalmas ura. Arnyékba borította a félvilágot, éjjel-nappal gondolat busította a világegyet. Azóta hamuvá lett a hatalmas király, porai szallanak a napfényes levegőben. Koronája most is meg van; emléke a világ történelké, disse egy császár múzeumnak; megbámolt ékszere szajjátók sergének. Így mulik a világ Világláditó Nagy Sándor ma tudós szobák csöndjében haladoklik, Caesar a szinpad hőse lett, Napoleon szállóige. Nagy Károly koronája — muzeumi látványosság. Ennek a fényes koronának, mely egyszer beragyogta Európát, melynek gyöngyei sugároztak a lét halom körében, szép, hű, színes mását készítték a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 83 füzete. A munka 12 kötetben teljes. 1—1 félörökötű kötet ár 16 korona, kapható 3 koronás havi részletekre is. Egy füzete ár 60 fillér.

Naptár, gyönyörű kivitelű, bő tartalommal kam minden előfizető kivétel nélkül díjtalanul, a ki a „Magyar Nemzet” politikai napilapra, ha csak egy hónapra

is előfizet. A „Magyar Nemzet” a legolcsóbb fővárosi napilap. Megjelen naponta 24—32 oldalon. Ad hetenként tanügyi, mezőgazdasági és társadalmi külön mellékletet. Az Országos Magyar Gazdaegylet külön levélben ajánlja tagjainak figyelmébe ezt a napilapot. A „Magyar Nemzet” főszerkesztője Jókai Mór és Bekics Gusztáv, felelős szerkesztője Adorján Sándor, előfizetési ára 1 hóra 2 K. Mutatványszámot küld a kiadóhivatal kívánatra 6 napig. Cím: „Magyar Nemzet” kiadóhivatal, Budapest, Kerepesi ut. 54. sz.

A hírlapok előállításában ma a technikai vívmányok egész forradalmi átalakulást idéztek elő. Az egész ország át és át van halózva ma már telefontal-Fiuméből, Kolozsvárról, Kassáról, Szegedről, Temesvárról és az ország legtávolabbi részéről is a megtörtént események pár másodperc alatt egész terjedelemben és teljes léhséggel közölhetnek az ország fővárosával. Egy modernül berendezett hírlap szerkesztőségében este már az egész ország fontosabb napi eseményei ismerve vannak. Pl. Kassán összegyűlt az országos gazdakongresszus. — Ülésezik d. e. 9 óráig d. u. 5 óráig. A telefon előpiti minden szónok beszédét és a mi Kassán meg 5 óráig elhangzik, az Budapesten este már leírva, kiszerve és nyomtatva van. Így készül a modern lap lázas, nagy tevékenységgel. Számtalan munkás kez dolgozik egész napon keresztül telepítésre és este már óriási gépek röptik ki óránként tizezernyi példányokban a 20—32 oldal terjedelmű lapokat. Minálunk egyedül a „Magyarország” teremtette meg ezt a modern, nagyobbszámú hírlap berendezkedést, a mely a külföld számos nagy központján már sikerrel van bevezetve. A „Magyarország” tette lehetővé, hogy gazda, kereskedő, iparos már reggel az ország távoli részeiben is egy oly lapot kaphasson, a mely vele minden szükséges dolgot közöl. Hiteles gabona árakat, kurzusokat, üzleti híreket, törvényes rendelkezéseket, országgyűlési tárgyalásokat, kongresszusokat, és minden érdemleges tudnivalót. A „Magyarország” azonkívül rendkívül nagy súlyt helyez a tartalom gazdagságára, sokoldalúságára, a hírek bőségére. Nincs lap, a mely ma változatosabb, élénkbb lenne, mint a „Magyarország”. Valogatott regények, tárcák, szépirodalmi ismertetések, színházi és más tudósítások teszik kedvelte és élvezhetővé a lapot mindenki számára. A lap főszerkesztője dr. Holló Lajos, orsz. képviselő, felelős szerkesztője dr. Lovász Márton. A „Magyarország”-ba írja vezércikkeit Bartha Miklós, az ország első publicistája. A közgazdasági részt Lazar Pál műegyetemi tanár szerkeszti. A mezőgazdasági érdekek hatalmas szöszűje a lapban dr. Baross János a kiváló közgazdasági író. A tárcarovatban: Lónyay Sándorné, Móra István, Vértési Arnold, Abonyi Árpád, Szikszay Ferenc, Gömbösi Galamb Margit, Sas Ede és más kiváló írók működnek közre. Ezenkívül minden terén a legvalogatottabb írók és hírlapírók vannak garábjában a „Magyarország” szolgálatában. A „Magyarország” előfizetési ára: negydeve 7 K — (3 frt 50 kr). A „Magyarország” szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Teréz-körút 19. sz.

Versenyen kívül áll a Pesti Hírlap, mely most már 23-ik évebe lép, nem egy tekintetben. Elismerően legelső íróink tartoznak munkatársai közé; kétségbevonhatlanul legnagyobb terjedelme, legbővebb tartalma van; legtöbb külföldi kedvezményt nyújt előfizetőinek s vannak más lapokban meg nem található rovatai is. Az új esztendőre regényt jelent be Jókai Mortól (mely már karácsonkor kezdődött), Werner Gyulától, Abonyi Árpádtól; hosszabb elbeszélést Mikszath Kálmántól, Gardonyi Gézatól. Rendes tárczáit a lapnak: Jókai Mór, Mikszath Kálmán, Tóth Béla, Gardonyi Géza, Murai Károly, Kenedi Géza (Quintus), Ambrus Zoltán, Köbor Tamás, Bede Jób, Kesti-Kovacs László, Tömörkény István, Homok, stb. A Pesti Hírlap hírneves Esti leveleit Tóth Béla, krónikás heti verseit Kozma Andor, a szerkesztői üzeneteket (napl róvat) Kenedi Géza írja; a sakkrovat Maróczy Géza, a világhírű magyar sakkmester vezeti, s a kitűnő tartalomhoz járulnak a külön kedvezmények. Az előfizető minden hónapra kap egy kis jegyzeknaplót (naptárészlet és följegyzsre való úrlapokkal); karácsonra ajándékol kapja a Pesti Hírlap nagy képes naptárát, mely már az idén is megjelent gazdag tartalommal, díszes-kiallításban; végül felárón rendelheti meg a Györy Hóra által kitűnően szerkesztett Párisi Divat ec. het divatlapot. Bárann elmondhatja hat magáról hazánk és legelterjedtebb lapja, hogy versenyen kívül áll. Megrendelhető a kiadói vatalnál (Budapest, V., Váci-körút 78. sz.) 3 hóra vagyis negydeve 7 korona előfizetési áron; a Párisi Divat- lal együtt negydeve 9 K.

Különfélék.

T. olvasóinkhoz. Minden hangzatos reklámok mellőzésével, most, midőn a Székely-Udvarylly hatodik évfolyamat mai számunkkal befejezzük, enged jék meg m. t. olvasóink, hogy a következő hetedik évfolyamra is nagybecsű támogatókba ajánlhassuk lapunkat. Tisztelettel kérjük az előfizetések megújítására és az esetleges hátralékok sürgős kiegyenlítésére. Igen t szlet munkatársaink önzetlen támogatásukért fogadjak leg-melyebb köszönetüket s kérjük ne tagadjak meg azt ezután sem a „Székely-Udvarylly”-től, mely hírv és igazságos, minden klikkétől független irányt, ki-tűzött programja keretében jövőre is megtartja.

Arczképvádás. A helybeli Bőriparászövület tagjai Lazar Ádám gróf, vármegyei főjegyzője, mint a szövületet érdemes elnökeknek arczképet megfestet- ték. Karácson első napján Spaller József szakiskolai tanár, a szövületet felügyelőbizottságának elnöke vezetésevel az igazgatóság és felügyelő bizottság megje- lent s átadta elnökeknek olajfestésű arczképet igen m- leg ovazások kis' retében. Spaller tanár szép szavakban tolmácsolta a szövületet tagjainak hálás érzelmeit s Lazar gróf meghatottan válaszolt és kijelentette, hogy jövőre is szíven viseli iparosaink ügyeit.

Választások a városnál. Székely-Udvarylly városnál a választások dr. Dumokos Andor alispán elnökölte alatt tegnap lefolytak. S noha a városatyák körében az érdeklődés meglehetően nagy volt, mégis az egész aktus déli 12 órakor már bevégeződött. Polgármester egyhan- gul Szakatis Zoltán keresturi szolgabíró lett. Ellen- felei ugyanis már a választást megelőző napokban mind visszaleptek. Tanácsosoknak Demeter Dénes és Solymossy Lajos maradtak meg. Ellenfele csupán Solymossy Lajosnak volt. A házi penztárnok Lakatos József, az adópenztárnok Simó Matyás, a két penztári ellenőr Szabó József és Jancsó János, a számvéző ifj. Solymossy Lajos állásukban megmaradtak. Tiszti ügyésznék Bedő Sándor dral szemben dr. Soó Rezső ügyvédet választották meg. Városgazda, noha ellenjelöltjei is voltak, Sándor Dénes maradt meg. Rendőrkapitány ismét egy- hangulag Feleky Pál lett. Iktató pedig négy pályázó kö- zül Bogácsi Lajos.

Miniszteri elismerés. A földmivelésügyi minisz- ter Tarcsafalvi Iszák kiskedei községi tanítónak a fais- kola-kezelésben tanúsított előhaladásá, buzgó munkál- kodása elismerésére jéleül 200 korona jutalmat és elis- merő okmányt adományozott.

Ingenyes előadás iparosainknak. Ma, e hó 30-án (vasárnap) délután pont két órakor, a helybeli reális- kula természetani előadó termében, Hlatky Miklós tanár igen érdekes előadást tart az electromosságról. Ohajlandó, hogy iparos polgártársaink minél számo- sabbban résztvegyenek a rövid egy óráig tartó, hasznos és érdekesülhető dolgokat tárgyzó előadáson. Mult szá- munkban jeleztük volt, hogy 1901. január 6-án lesz a legközelebbi előadás, melyet Solymossy Endre tanár a polgári önképző nagyteremben fog tartani.

Kedvező számok a kivándorlásról. Vármegyei alispáni hivatala a folyó évben feltűnően kedvező ered- nyét ért el az utlevélek kiadása terén. Mig a mult évben 1111 darab utlevélet, addig a folyó 1900-ik év- ben csak 691 darabot adott ki s elintézés alatt áll mintegy 45—50 darab. Nem hagyhatjuk figyelmen ki- vül, hogy Dumokos Andor dr. vármegyei derek alis- pánja mily odaadó ügyszerelettel munkálkodott ezen a terén is. Mert nehegy az talaja himi valaki, hogy a nagy jölet miatt kevesebb az utlevélkiadások száma. Oh nem. Más irányba terelődött a szegény emberek figyelmé. Ithon, az edes haza földjén kerestek és talá- lhat megjelhetett biztosító munkát. S így van ez jól és van reményünk, hogy alispánunk hathatos munkál- kodása folytán — jövőre is így lesz. Hova-tovább ke- vesbedni fog a külföldre vándorlók száma. Adja Isten!

A helybeli jótékony nőegyesület. mint a mult számban is jelezeve volt, filleresteivel következőleg is- mélt szerdán este tartja. Az első január 9-én lesz. A rendezők mindent elkövetnek, hogy vonzó, érdekes prog- rammal lépjenek be a közönséget. Tudomásunk szerint Zakariás Margitka enekel a Szalgyi Sándor és Felmeri tanár zenekisérele mellett és ha sikerül a sok techni- kai és mindenféle akadályt legyőzni, Vörösmarty „Szép- lónkáját” előkepekben mutatják be. Jövő számunkban a részletes programot közöljük. Doros Iuska és Félegyházi Marika rendeznek.

Állatereglet érkezett városunkba s naponta érd kes- előadásokat rendeznek a barompiaez-tér-n levő s torban.

A kath. leányiskolának ma egy hete megtartott ünnepi szünjátéka betanulás, fényes kosztümök, szóval erkölcsi siker tekintetben a legveresebb reményeket is kielégítette; annál rosszabul esik konstatalnunk azt a sajnos tenty, hogy kath. intelligenciánk semmivel sem indokolt, annál többször tanúsított közönyével távol tar- totta magát. Pedig igen sokan vannak, kik ez iskola falai közt nevelkedtek s így emlékükből a hála egy pa- ránya ki nem vesztetett. Kik partolják, ha első sorban nem azok, kiket az intézet szellemének és hivatásának erkészalái fűznek össze? Bizony kívánatos volna jó- vőre holmi tánczos, tréfás, meg boldos estét rendezni és nem katolikus czélra, ezeken bizonyára ott lesz egy szálig kath. intelligenciánk is. Jól esik följegyez- nünk, hogy főispánunk ömeltósága kedves kivétel tesz: megjelten növérelével együtt s némi elégtételt nyujtott az szülőknek s azoknak, kik hónapokon át fáradtak, áldoz- tak az ünnep megszokott sikere érdekében.

Szekely Gábor okleveles tanító, telekfalvi ev. ref. énekevezet ma (vasárnap) tartja beköszöntőjét új állásában.

Grammophon-hangverseny lesz új-év első nap- jan a Budapest szálló nagyteremben terített asztalok mellett. Szíves figyelembe ajánljuk.

A gyáripar érdekében. A belügyminiszter szem előtt tartva azon körülményt, hogy a hazai iparunk fejlődésének egyik fontos tényezőjét képezi a gyárak

egészségügye, az tárgyában üdvös ségügye külbü- és időben vizsgá- tetű eljárás ke- város és a járá- tandó gyárak egy- kény megvizsgálá- dig a vármegyei- nek alapján a hi- a belü yminiszter- ban, ha időközbe- mával hiányoka- gek sürgös inté- tos keresztülvite- teszi felelőssé.

A héjas következő adomá- pest 20 K, Kony- Lénárd Csermely 2 K. Összesen 2- jak hazafias kö- bizottság nevébe

Községi bizottsági tagok bizottságunk ne- községi törvény- számvizsgáló el- ségekbe:

Udvarylly és Patakfalva: Bethlenfalva és renez; Dobó; Konez Armin; és Deesfalva; M- gárfalva, Ülke es- al; Biró Mihály Fenyéd; Felegy- Kesest-Kisfalud és Patakfalva; Jung-Cseke Lajo- Károly; Lengyel- mossy Lajos; M- Kányádi Miklós; Szombatfalva; Oláhfalva; dr. Ka- Alsó-Sófalva; S- Szent-Kiraly és Németh Albert;

Kereszt- falva; Jeddé Tar- és N-Galambfal- Ugron János; I- falu; Ilyés Sár- Csekefalva; Jak- Bajnóczki Andr- Györgyi Samu; Jakabházy Gabo- Samu; Kadács; Hrobony Adólf; patak; Nagy Fe- lambfalva; Oz- K-Solymos; Pa- Rava, Vezke; h- hály; A-Siménf- Lajos; Szederje- Mihály; Székely- Lengyel László- Pap Lőrincz; I- falva; Palfly D- Zsakod; Keesko-

O k l a n- Lajos; Ábrahám- mathy Dezső d- ezon; Iszák Ja- Bány és Lokod- Bibarezfalva, O- Mozes; Dálya; renez; Ege; K- Kolombán Laj- falva, Városfal- zes; Szt-László- Balázs Sándor- Lajos; Kenos- lánd és Reme- Zsonbor; Ber- H-Ujfalu és V-

A törvén- ségekben a ta- selőtestület v- gyűlések hat- és bejelenteni- kiküldöttjét az- döttek a számv- kozást vezetik- vármegyei alis- kiküldöttek le- síték a közér- hogy így mag- ségeink háztar-

Külö leveleket küld- ur városunkba teljes szövege- gom, de küld- mervü bevásá- ből és pedig- lom, hogy Ur- hagyja. Mint- mint a hason-

egészségügye, az egészségügy rendszeres vizsgálata tárgyában üdvöz intézkedést tett. Eddig a gyárak egészségügye különböző helyen, különböző szabályok szerint és időben vizsgáltatott, mos tehát a pontos és egyöntetű eljárás kedvéért elrendelte a miniszter, hogy a város és a járási területen levő vagy ezután alapítandó gyárak egészségügye szakközégek által felvevőként megvizsgálandó. Ezen vizsgálatok eredménye pedig a vármegyei tisztii főorvoshoz jelentendő, ki ennek alapján a hiányos egészségügyet aztán ellenőrzi és a belülről miniszterhez időnként arról jelentést tesz. Azonban, ha időközben az iparfelügyelő szemle utja alkalmával hiányokat észlel, köteles az illetékes szakközégek sürgős intézkedésére felhívni. Ezen rendelet pontos keresztülviteléért a megyei törvényhatóságok fejeit teszi felelőssé.

A héjasfalvi honvédelmek javára közelebbről a következő adományok folytak be: Gajari Ödön Budapest 20 K, Konya Kálmán mérnök Brassó 3 K, Sturman Lénárd Csernelly 2 K, Dr Zakariás János ügyvéd Brassó 2 K. Összesen 27 K. Nemesszívű adakozásaiért fogadják hazafias köszönetem nyilvánítását a honvédelmek bizottság nevében. Somogyi Albert elnök.

Községi számadásokat vizsgáló törvényhatósági bizottsági tagok vármegyei területén. Törvényhatósági bizottságunk negyedik évnegyedi rendes közgyűlése a községi törvény (1886. XXII. t. cz. 142. §-a értelmében számvizsgáló elnököket küldött ki a következő községekbe:

Udvarhelyi járásba: Agyafalva, Árvátfalva és Patakfalva; Biró Aron; Atyba; Hadnagy Mihály; Bethlenfalva és Tibód; Soó Gáspár; Béta; Gergely Ferenc; Dobó; Gőnczi Lajos; Vágás és Kadicsfalva; Konez Armin; Bikafalva; Gál János; Felső-Boldogfalva és Deesfalva; Máthé Pál; Bögöz; Ugron Zoltán; Bogárfalva, Űke és Szent-Tamás; Lukács Domokos; Fancsal; Biró Mihály; Farczád és Farkaslaka; Gálffy Endre; Fenyé; Felegyházi Antal; Hodgya; Bálint Simon; Kereset-Kisfalud; Bedó Ferenc; Küküllő-Keményfalva; Jung-Cseke Lajos; Korond, F.-Sófalva és Parajd; Péter Károly; Lengyelfalva; Simó János; Magyaros; dr Solyomossy Lajos; Malomfalva; Diószeghy Samu; Mátisfalva; Kányádi Miklós; Márafalva; dr Mezei Ödön; Óczfalva; Szombatfalva; Szentegyh.-Oláhfalva és Kápolnás-Oláhfalva; dr Kassay Albert; Pálfalva; Szabadly Tivadar; Alsó-Sófalva; Szakállas János; Sükö; Szabó István; Szent-Király és Zetelaka; Gálffy István; Oroszhegy; Németh Albert; Firtos-Váralya; Menyhart András.

Kereszturijáras: Magyar- és Oláhvárasfalva; Jeddó Tamás; Benczéd; Kedei György; Belfalva és N.-Galambfalva; dr Nagy Samu; A.-Boldogfalva; Ugron János; Bordos; Szent Károly; Bözöd és B.-Ujfalva; Ilyés Sándor; Csehfalva; Sándor Domokos; Csekefalva; Jakabházy Samu; Csőb és Szent-Demeter; Bajnóczki András; Erked; S. Nagy Ferenc; Etéd; Györgyi Samu; Énlaka; Jaeger F. József; M.-Felek; Jakabházy Gábor; Magyar- és Oláh-Hidegkut; Gombos Samu; Kadács; Horváth Károly; Székely-Keresztur; Hrohony Adolf; K.-Demeterfalva; Konez Aurel; Kőrispatak; Nagy Ferenc; Kismőd; Papp Ödön; K.-Galambfalva; Oszváth Aron; K.-Kede; László Péter; K.-Solyom; Papp Lőrinc; N.-Solyom; Szakács Péter; Rava; Vécze; Birton Mihály; Rugonfalva; Benkő Mihály; A.-Siménfalva; gróf Lázár Ádám; Siklód; Gagy Lajos; Szederjes; dr Fuchs Vilmos; Szolokma; Végh Mihály; Székely-Szállás; Kecskés Izsák; Szt-Ábrahám; Lengyel László; Szt-Mihály; Bartha Gábor; Szt-Miklós; Pap Lőrinc; Tarcsafalva; hr. Kemény Béla; Tordátfalva; Pálffy Dénes; Uj-Székely; Betegh Pál; Magyar-Zsakod; Kecskés Izsák; Szt-Erzsébet; dr Damokos Andor.

Óklándi járás: Lövete, Abásfalva; Barra Lajos; Ábrahámfalva, Recsenyéd, H.-Szent-Márton; Gyarmathy Dezso; dr. H.-Almás; Lántzy Sándor; K.-Baczon; Izsák János; Bardocz; Máthé János; Szt-Péter, Bágy és Lokod; Jakab Gyula; Bene; Fuchs Vilmos; Bibarefalva, Olasztelek; Daniel Lajos; Darócz; Gergely Mózes; Dálya; Bán Mózes; Derzs; Muzsna; Egyed Ferenc; Ége; Kandó Sándor; Füle, M.-Hermány; ifj. Kolumbán Lajos; Gyeps; László Domokos; Jánosfalva, Városfalva; Sándor Ferenc; Jásfalva; Bán Mózes; Szt-László, Telckfalva, Kányád és Sándorfalva; Balázs Sándor; Karásonfalva H.-Keményfalva; Gergely Lajos; Kénos és Miklósfalva; Ferenczi Lajos; H.-Óklánd és Remete; Ajtai János; Petek, Felső-Rákos, Zsonbor; Ber edek Kerestély; Száldobos; Nagy József; H.-Ujfalva és Vargyas; Ráduly Sándor.

A törvény rendelkezése szerint kis- és nagyközségekben a tavaszi rendes közgyűlésen meg a képviselőtestület vizsgálja meg a számadásokat. Ennek a gyűlésnek határnapját 15 nappal előre ki kell hirdetni és bejelenteni a főszolgabírónak, ki a törvényhatóság kiküldöttjét azonnal tudósítja. A törvényhatósági kiküldöttnek a számvizsgáló gyűléseken elnökölni, a tanácskozást vezetni és a tapasztaltakról jelentést tesznek a vármegye alispánjához. Mindenesetre ohajtható, hogy a kiküldöttek lehető pontossággal megjelenjenek és teljesítsék a közérdek szempontjából oly fontos feladatukat, hogy így maguk is közvetlen tájékozást nyerjenek községek háztartásáról.

Különös, de legalább is szokatlan bangu nyílt leveleket küldött szét múlt héten Konez gyógyszerész ur városunkban. Egy ilyen levelet érdekességénél fogva teljes szövegében közlünk: „Gyógyszertáram, gazdaságom, de különösen háztartásom szükségleteire, nagyobb mérvű bevásárlásokat szoktam tenni Úraságod üzletéből és pedig készpénzért. Ezzel szemben azt tapasztalom, hogy Úraságod tűzifa-ajánlataimat figyelmen kívül hagyja. Miatán én tűzfátam éppen olyan árban adom, mint a hasonmishűgű fát a piacon más, sőt annak

árát mostan le is szállítottam s így olcsóbban adom mint más — egy hét láb hosszúságú fából rakott nagy ölfát 14 frtért! apróra felvágott 16 frt 30 krért! — elhatároztam, hogy ezután csak azoktól vásárolok le magam is, ki tölem tűzfát veszen! Ezen elhatározásom pedig annál méltányosabb, hogy én közszükségletet képező nyers anyagot ajánlok — kereskedelmi áruért. Kérem ezt tudomásul venni, becses megrendelésével megtisztelni.” (Beküldték.)

Orvvadászok elszaporodása. Múlt értesülünk a közhalmi járás területén az orvvadászok annyira elszaporodtak, hogy a járási főszolgabíró hozzá beadott panasza folytán előterjesztést tett a vármegye közig. bizottságához, miszerint az 1888. évi XX. t. cz. 38. §. értelmében elrendeltessék, hogy azon járás területén a vadak eladása és szállítása csakis a megszerzés jogosságát igazoló bizonyítványok előmutatása mellett történhessék.

Gyógyszer árváltoztatás. A m. kir. belügyminiszter 119158. számú valamennyi törvényhatóságokhoz intézett körrendelettel gyógyszerársváltoztatási függelékkel adott ki, miután újabb időben egyes gyógyszerársváltoztatás felsorolt egyes gyógyszerek árcégekének a tényleges viszonyokhoz mért megváltoztatása. Felhívjuk a vármegyei területén lakó összes orvosok, állatorvosok és gyógyszerészek figyelmét az újonnan kiadott gyógyszerársváltoztatási függelékre, mivel az ebben megszabott árak az 1901. évi január hó 1-én életbe lépnek.

Dögterek termelésre nem használhatók. A földművelésügyi m. kir. miniszter állategészségügyi felügyelő jelentéséből arról értesülünk, hogy egyes községek a dögtereket emberi s állati eledélül szolgáló termények termelésére is használják, a törvényhatóságokhoz intézett rendeletével felhívta a hatóságokat, hogy a törvényhatóság területén létező dögtereken esetleg fennálló ezen helytelen gyakorlat mielőbb megszüntetessék és hogy a dögterek rendeltetésüköz képest csakis kizárólag az állati hullák eltakarítására használtassanak fel, mert e dögterek talaja a ragadós betegségek elpusztult állatok hulláinak eladás következtében úgy az emberek, mint az állatok egészségére veszélyes betegségek csiráival vannak befertözve ss így a dögterek talajában termelt zöldség és egyéb termények fertőző betegségekter jessztívővé válhatnak

Apróhirdetések. E rovatban minden szót 4 fillérről, vastagabb betűvel 8 fillérről kell a kiadóhivatalat.

Házasság. Egy tekintélyes vagyonos fiatal önműlő iparos házasság czéljából megismerkedni ohajt oly fiatal csinos nőt, kinek legkevesebb 3000 korona hozomány van. Ajánlatokat T. F. jelleg alatt e lap kiadóházába ker.

Calcium carbidot legelőnyöbbséggel szállít a boszniai vilamos művek magyarországi vezérképviselője; valamint szabadalmak is kieszakozási és a kiválóbbakat érkeksíti; ugyszintem mindennemű gépzeti és elektro-technikai berendezést pontosan küld: **Takács Gyozó és Társa** mérnököi írta Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 10. sz.

Névjegyek a legújabb kiállításban 100 darabonként 1 franc, de csak 90 fillérről kelle: a „Székely-Udvarhely kiadóhivatalában azonnal kaphatók.

Esztergályos. Székely-Udvarhelyt, a Kossuth utcában levő műhelyében **Balázs Károly**, Budapestben kiképezett esztergályos mester készít: min enféle esztergályos munkát bármily finom kivitelben. Esztergályos butorok és bútorezsék, könyvkielőkés a legjobb minőségben, hordócsapok versenyképes aron és pontos kiszolgálás mellett.

A „Magyar Szó” előfizetési felhívása. A „Magyar Szó” újsókor lép második évfolyamába. Tizenegy hónapos élete beigazolta, hogy a haza ellensegeinek a „Magyar Szó” a legveszedelmesebb ellensege. Minden társadalmi, politikai és művészeti kérdésben a „Magyar Szó” függetlenül foglalt állást. Csak is a „Magyar Szó” lehetett független minden irányban, mert független-égét nemcsak programjába vette, hanem meg is valósította. A „Magyar Szó” semmiféle politikai partinak, semmiféle társadalmi érdekeoportnak nem áll szolgálatában. Ez a teljes függetlenség biztositotta a „Magyar Szó”-nak azt a nagy hatást, melyet a közéletre gyakorolt. A „Magyar Szó”-ról úgy beszélnek, úgy fogják fel, mint az egyetlen ellenzéki újsógot, melynek van bátorsága mindent megmondani, mit a közjó javára szükségesnek talál megmondani. A „Magyar Szó” olvasása nélkül senki sem lehet eléggé tájékozott a közviszonyokról, mert a „Magyar Szó” az egyetlen újsó, mely semmit el nem halgat, semmit el nem tusol, melynek szókimondását csupán az irodalmi józólés szabályozza. Tárcza- és hírvivata máris a legjobbabb közértező tartozik az egész magyar szurnálisztikában s maga a lap élénkben van szerkesztve, mint minden más újsó. Mindezeknél a legnehezebben ajánlhatjuk olvasóinknak, hogy fizeszenek elő a „Magyar Szó”-ra. Az előfizetési árak a következők: Egész évre 28 K, fél évre 14 K, negyed évre 7 K, Egy hónapra 2 K 40 f.

Csarnok.
Uj-évkor.

— Irtá: **Demeter Dénes.** —
Sietve gyorsan repül az idő
Minden órája, mint a kilött nyíl;
Ringsó bölcsőtől csak egy pár lépés,
Bérelt szolgáktól a megadótt sir.
Az ifjú arán herved a rózsá,
Férfi homlokán gond ekeje szánt,
Sírfel halad ingó léptekkel
Király és koldus ember egyaránt.

Csak ma volt a múlt, hol nap a jövő,
Időfolyamán rövid az élet;
Miként a hívó olvasó szemét,
Gyorsan számálunk évre más évet.

Csak midőn elhull a virág szirma
S kéjes illata is oda leve,
Lánjuk, siraítjuk, hogy oly keveset
Tulánk élvezni mi még belőle.

És kevés bánat, vérkönnnyekkel is
Az elmúltat nem hozhatjuk vissza,
Csak azt éljük át, a mi jönni fog.
A jövő pedig az lsten túlka,
Melybe ember-szem be nem tekinthet,
Bár kimerje a csillagok útját,
Hisz neki is szól a tiltó végzés:
„Parányi álom-ember, ne tovább!”

Mely alázattal borulunk porba
Az Ur előtt, ki idők felett áll,
Ki int s szavára egy-egy nemzedék
A sírnak örök éjjelbe száll,
Ki elhoza a régi helyébe
Lámét a várt, a boldog új-évet;
Imádkozunk, hogy szeressen minket,
Áldja meg e hont és ezt a népet!

Áldja meg hazánk völgy- és bérezeit,
Égi békesség, testvér-szeretet
Szegény kunyhóban és palotában
Fogjon egymással segítő kezét.
Terejnjen áldást a vér-ittas rög,
Megelegedést rónán és hegyen;
Édes jó Atyánk, halld meg kérésünk:
„Boldog hazában, boldog nép legyen!”

Az asszonyokról és anyákról.

— Irtá: **Boregyszász Árpádé.** —
Nem akarom osztályzat szerint ismertetni az asszonyokat, mert én egyáltalában a káoszrendszernek ellensege lévén, a rangfokozatot csak így dűnimálom: született arisztokrata, szellemi arisztokrata és pénz arisztokrata. A ki nevelten, az paraszt, de szintén meg van a maga értéke, mint a sövénykerti hatalmas tövisnek, a mi sokkal jobb, mintha ferde nevelés által rossz kertész kezében nevesz vakzóra fej ődi e.
Tehat az asszonyokról egyáltalán írva három alakban találjuk az alap jellemvonásokat. Az elsők az ugynevezett erélyes nők; kik mindenkiben társul szögödnék terjekeknek és vállvetve mennek szembe az élet küzdelmeivel; női hataskörükön kívül eső miködesétek sem rettennek vissza, mert a munka glóriája minden irányu miködesükben körül övedzi nemes homlokukat.

Gyermeküket spártai nevelésben részesítik testileg; lelkileg pedig oly ártatlanságban tartják, hogy mint a kis bolygat, csak sok keresés és utatjárás után kaphalja meg az erdő lombjain keresztül beszűródő napugárnak bimbót fakasztó forróságát. Az erélyes nők szeretik a ferilitársaságot, de nem azért, hogy szerelemről susogjanak nekik, hanem széleskörű ismeretüknek nem kielégítő csak a saját nemüknek eszme esereje. Bizonyára ilyen asszonyt értett Petöfi, midőn azt írta: „... szeretlek kedresem... egy s emlyében te vagy mindenem nekem, lányom, anyám hugom, szeretöm hitvesem...”

A második asszonyi jellemvonás: a felénk asszonyoké; azok szintén jó feleségek és jó anyák, hanem nem azokat a ferj van hivatal asszonya nevelni és ahogy neveli, úgy veszi hasznát, mert habár lelkük tisztá, érintetlen, de akaraterejük hiányozva, könnyen hajlítottak ép egy a rozsrá, mint a jóra. A ferj telegessége a felénk asszonyok akaratát szilárdítani, megbizakosokkal önállósítani és ha valamely praktikai, avagy teor áju dologban siker nem koronázta, ne riaszsa vissza kíméletlenséggel egy újabb kísérletől, mely talán eredményre vezetne.

A harmadik és utolsó az érzéki nő; szeretném eről nem írni, de mert sajnos léteznek, éppen úgy nem lehet említés nélkül hagyni, miként a botanikus a nő ványtanból a zaspárt ki nem hagyta.

A mig érzéki férfiak léteznek, addig az érzéki nő is miként a zaspár, létjogosultsággal bírnak és létüknek egyéb ezélya nincs, mint agyat megbolondítani, lelket megmérgezni, jölettel karhozaliba dönteni. Ezekkel szemben csak akkor jut érvényre az imadó, esetleg a ferj nevelése, ha hajótörésük roncsaiból kiemelkedve egy biztos révre van szükségük; ekkor elfogadják a mentő jöböt, mit a ferj, mint az opiumszívó delírrikus állapotban, feléjük nyújt. Az asszonyok ama fajtajára fenn kell töl volba maradjan az a bibliai elnevezés, hogy: asszonyi állat. Bár a mindenkori törvényt tartana fölöttük, hogy miként a zaspárt, csak névleg ismerjék, de tudva annak mérges voltát, árintésétől irtózzanak

Iparügyek.

Hegedüs miniszter bõriparunk felkarolásáért. Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter székelyföldi körutjakor azonnal felismerte timáriparunk versenyre fejlesztelhetõ voltát. Közlelebbrol S t o d o l a Jozsef lptõ-szentmiklósi bõrgyárost, mint miniszteri megbizottat kiküldötte városunkba, hogy közvetlen szakszeri vizsgálatokat tegyen timáriparunk érdekében. Stodola, ki a tényleges gyakorlat embere, szintén meggyözüdött, hogy városunkban a bõripar fejlesztésére minden kivanható alapfeltétel van. A rendkívül olcsó tõlgy- és fenyõ-facsér, az eléggé meg nem becsülhetõ Küküllõ vize, elegendõ munkaerõ és a mi fõdolog: a szakképzettség, egyéni intelligencia sem hiányzik timáriparosainknál. Ezzel az igen kedvezõ viszonyokkal szemben azonban a legkezdletesebb gépek is teljesen hiányoznak s így ezen állapotban nagyobb fellendüléserõl szó sem lehetne. Stodola bõrgyáros és miniszteri btoz meglatogatta timáriparosainkat mihelyeikben s ezenkívül az összes timárokat együttesen is felvilágosította és ellátta utasításokkal; a nyersanyag, vegyszerek, zsiradékok stb. beszerzési forrásaiat megismertette. Ez utóbbiakról a timártársulati elnöknek tájékozást nyerhet jelenleg is bármelyik timáriparos. Ezután timáriparosaink közül többen elutaztak a miniszteri megbizottal Szent Agóthára és megtekintették az ottani bõrgyárat s igen elõnyös és hasznos tanulságok birtokába jutottak. Biztos forrásból nyert értesülésünk szerint — ezen üdvös intézkedést nemcsakora követni fogja még egyéb támogatás is, a melyet ugy ezen iparág, valamint mások fejlesztése czéljából kereskedelmi miniszterünk különösen a Székelyföldön adni szándékozik.

Közgazdaság.

Kérjün: lemagot, termeljünk lent! Mult számbunkban említettük, hogy Furedy Lajos, kassai gazdasági intezeli szaktanár, vármegyeink egyes községeiben a lentermelésre vonatkozó ingyenes szakelőadásokat tartott Darányi Ignác dr. földmívelésügyi miniszter megbízásából. Pár héttel ezelõtt azt is említettük volt, hogy mily megbecsülhetlen magas czél vezeti földmívelésügyi kormányunkat a lentermelésnek vármegyeinkben leendõ meghonosítása tekintetében. Ha földmívelõ gazdáink e vármegyében 300 hold területen lent termelnek, ugy biztos kilátásunk van arról, hogy egy vállalat lenkikészítõ telept fog felállítani. Ennek gyakorlati üdvös hatása az lesz, hogy a termelt lenköt nem kell Szepes Olasziba elszállítani, hanem itt, vármegyeink területén azonnal pénzt kapunk belõle s a szállítási költség is megmarad a termelõk javára. Darányi földmívelésügyi miniszter a szükéges lenmag beszerzése és kiosztása érdekében a lehelõ kedvezményeket mindenkinek megadja. — Élénk érdeklõdök a vármegyeink területén megindult lentermelési mozgalom iránt. Hol k y Arthur, vármegyeink fõispánja, li eddig is annyi ügyszertettel, oly meleg érdeklõdést tanúsított, a megfelelõ közvetlõ intézkedéseket minden irányban s így a magas kormánytól is megteve. Most tehát csak gazdaságözüdségünkõl függ, hogy a vármegyeink területén semmi más terménnyel nem pótolható, jövedelmözös tekintetében pedig ugy-zólván nálunk egyedül álló, a holdanként 200 korona tiszta hasznat adó lentermelést mind többben megkezdjük. Most minden oldalról megnyilvánult a jöndulat földmívelõ népünk javára. Vigyázzon minden gazda ezen jelekre. Mert ha a valóban igazségi és politikai nélküli alkalmat megragadni elmulasztja, s nem siet a biztos készpénzt és évrõl-évre kényeretedõ lentermelést gyakorolni mindenkik, egy-kettõrt lenkikészítõ telepet felállítani nem fognak s a dús jövedelem elmarad. Akkor aztán panaszkodhatunk keresethiány és pénzükek miatt. Eredménye nem lesz s valljuk meg, akkor érdemeink sem lennénk, hogy akár miniszter, fõispán, vagy fõszolgabíró, velünk törõdjék. Kerjün tehát minden okos gazda lenmagot s termeljünk lent, hogy mindig készpénzt erõ terménnyel biztosítsuk magunk és családunk emelkedését, jövedelmét. Ha valaki felvilágosítást, utbaigazítást kér ezen ügyben, a „Székely-Udvarhely” szerkesztõsége is készséggel megadja azt.

Szerkesztõi ízenetek.

Egy bírtokszó. Azt kérdõn, hogy a földbírtokok községi nyilvántartásba vezetéseért kelle a körgyozó uraknak fizetni vagy kötelesek hivatalokból kifolyólag, a magán felek közt megterhelése nélkül átvezetni? Továbbá panaszkodik, hogy községében a gyozó ur által megbizott egyen vezeti a bírtoknyilvántartást és ez minden párczállás után 20 fillért vesz a szegény ördõlõlt vagy szerzõ felektõl. Kérdésére kijelentjük, hogy — tulajdonosok szerint — a gyozó uraknak csakis a magán feleknek, magán ügyekben teljesített munkálatoikat jár a vármegyei XXIV. Szabályrendeletben megállapított díjazás. Ezen szabályrendelet Udvarhelyvármegye egész területére, Székely-Udvarhely város kivételével, érvényes és mindenik község házában kifüggesztve tartandó. (Szr. 4 §.)

I. R. I. A tüzest rendkívül felhalmozódott közleményeink miatt elõbbi számbunkból kinaradt s most közlése már késõ. Igen jól megirt tárczaziklyét — legnagyobb sajnálatunkra — belejezõ része miatt, nem közölhetjük. Maga a tény annyira megbélyegzõ, hogy kinyomtatására nem vállalkozhatunk. Sziveskedjék más kimentetõ adni és áldozni a községi sajtóval közöljük.

K. A. Szives tudósításait köszönettel vettük és továbbra is kérjük.

Gy. M. Az „Udvarhelymegyei Tanító-egylet 25 éves történeté”-rõl szóló ismerletést jövõ számbunkban közöljük.

K. Hivatkozva az elõbbi ízenetre, közleményét — bár egyes részeinek igaz voltát eltagadni nem lehet — ezúttal még károsnak tartjuk. Sziveskedjék épen az egylet érdekében egy kiutemmel lenni, ha szerkesztõségünkben személyesen látogatást tenne, szivesen fogadjuk.

B E T E G H P Á L,

felelõs szerkesztõ és kiadóhivataladonos.

Hivatalos rész.

Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 21891—900. alisp. Az 1901. évi felvilágosító bizottságok müködesére vonatkozó Honvédelmi miniszteri rendelet szerint: január 11-ik napján, február 10-ik napján, marcius 3-ik napján, aprilis 10-ik napján, május 9-ik napján, június 8-ik napján és szükéges esetén a követõzõ hetköznapokon. Julius 14-ik napján, augusztus 3-ik napján, október 12-ik és 25-ik, november 9-ik napján és szükéges esetén a követõzõ hetköznapokon, december 6-ik napján van megállapítva és pedig ezen vármegye területén érdeklõleg Brassóban a felvilágosító bizott-ság polgári elnöke* úrmõsi Maurer Mihály es. és kir. kamarás, Bras-óvármegye fõispánja és helyettes polgári elnök gyanánt: dr. Jeckel Frigyes, Brassóvármegye alispánja. A felvilágosító bizottság a kitüzött napon d e. 9 órakor kezd meg müködesét, ha csak a polgári elnök másképp nem intézkednek. Ezen intézkedést erdekeltekkel tudomás vétel és szigoru alkalmazkodás végett közlöm Sz.-Udvarhelyt, 1900 évi december hó 20-án. Alispán helyett: Gróf Lázár, fõjegyzõ.

*A honvédelemügyi m. kir. miniszter urak 101272 VIII.—a. sz. helyeshitõ rendelete értelmében a Brassóban szervezett általánõl vegyes felvilágosító bizottság polgári elnöki teendõinek elvégzéséül székelyi gróf Lázár István újabbon kinevezett fõispán ur bizottolt meg. (22327—1900. alisp. sz.) Szerk.

Nyilt-tér.*

Boldog-ujévet kívánok õs zes vendégeimnek, kik szives pártfogassukkal megiszta ltek.
Sándor István,
vendégelõs.

(Pilseni sörcsarnok).
*Az e rovat alatt megjelenõ közleményekért semmi felelõs séget nem vállal Szék.

Sz. 3675/1900. tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

Az oklándi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a székellyudvarhelyi ev. ref. főtanoda végrehajtónak ifj. Bóka István bágyi lakos végrehajtást szenvedő elleni 600 K lökékövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a végrehajtási árverést a székellyudvarhelyi kir. bíróságnak (az oklándi kir. bírósághoz tartozó) területén levő és a bágyi 136. sz. tjkvben A 4 alatt foglalt 4. r. sz. 423. hr. sz. szántóra 26 K, 5. r. sz. 484/1. hr. sz. kaszálóra 12 K, 6. r. sz. 530.1. hr. sz. szántóra 12 K, 7. r. sz. 533. hr. sz. szántóra 12 K, 10. r. sz. 104. hr. sz. szántóra 20 K, 11. r. sz. 110/2. 191. hr. sz. szántóra 12 K, 13. r. sz. 1086. hr. sz. szántóra 16 K, 16. r. sz. 1413/2. hr. sz. szántóra 24 K, 21. r. sz. 1750. hr. sz. kaszálóra 6 K, 23. r. sz. 1877/2. hr. sz. kaszálóra 8 K, 24. r. sz. 1933. 1935a. hr. sz. kaszálóra 12 K, 25. r. sz. 2158. hr. sz. szántóra 18 K, 26. r. sz. 2298. hr. sz. kaszálóra 8 K, 27. r. sz. 2382. hr. sz. szántóra 8 K, 28. r. sz. 2445. hr. sz. kaszálóra 4 K, 30. r. sz. 2735. hr. sz. szántóra 10 K, 33. r. sz. 2846. hr. sz. szántóra 4 K, 36. r. sz. 2994. hr. sz. szántóra 4 K, 37. r. sz. 3005. hr. sz. szántóra 2 K, 38. r. sz. 3025. hr. sz. szántóra 18 K, 39. r. sz. 3077. hr. sz. szántóra 2 K, 40. r. sz. 3150. hr. sz. kaszálóra 6 K, 43. r. sz. 3382. hr. sz. szántóra 30 K, 48. r. sz. 3626. hr. sz. szántóra 10 K, 49. r. sz. 3712. hr. sz. szántóra 2 K, 50. r. sz. 2906. hr. sz. szántóra 38 K, 52. r. sz. 105. 106/1. hr. sz. belsőre 322 koronában ezennel megállapított kiállítási árban elrendelte és egy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi február hó 18-ik napjának délelőtti 9 óráján megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiállítási áron alól is eladatul fogtak.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismeréventyét ászolgáltatni.

A kir. járásbírósi hatóság mint telekkönyvi hatóság. Oklándon, 1900. szeptember 24-én.

Konez Károly kir. albiró helyett: VERTÁN, kir. járásbíró.

Melyik lapra fizessünk elő?

Az erdélyi részekben ezt a kérdést rég eldöntötte már a nagyközönség s immár több mint 20 éve részelti nagybecsű támogatásában

az „**Ellenzék**“-et, mely programjához híven küzd ma is hazánk függetlenségéért és gazdasági felvirágzásáért. Legutóbbi nagy érdeme az

„**Ellenzék**“-nek, hogy a hazai ipar és termelés pártolására vonatkozó akcióit is ő indította meg s azóta folyton a legnagyobb buzgalommal küzd mellette.

Melyik lapra fizessünk elő?

Elassz tehát nem lehet más, mint az „**Ellenzék**“-re, melynek kiadóhivatatala szívesen szolgál mutatványszám-mal bárkinek.

Előfizetési ára:
Egy hóra 3 korona.
Három hóra 8 korona.

ÚJ BORÜZLET.
LEGJOBB BOROK
kicsinyben és nagyban olesó árban beszerezhetők
SÁMSON LAJOS kereskedésben
SZÉKELY UDVARHELYT (Fötér).

HAZAI IPAR!
WEIN KÁROLY ÉS TÁRSAI
szövőgyár, KÉSMÁRK
elismert limeves
szepességi vászon
és
damaszt áru
minden nagyobb üzletben kaphatók.
Gyáraiból származó minden darab áru ezen védjeggyel van ellátva.
HAZAI IPAR!

Legszeb újvi ajándék
FALMAI JOZSEF
UDVARHELY VARMEGYE NEMES CSALÁDJAI.
Ára füzve 16 korona.

Uj cipészüzlet! Kész cipőraktár!
SZANTÓ-GÁBOS, FERENCZ ÉS KORONKAY
cipészüzlete
Székely-Udvarhely, Pécztér (Reiner-ház mellett).

Szíves tudomásul!
Tisztelettel kezlek a m. t. lökötség szíves tudomá-sára. Hogy edigi örökös cipészüzlettelkel felhagya-a helyi piaczon
Szántó. Gábos. Ferencz és Koronkay
cég alatt, a kor követelményeinek teljesen megfelelő, új társas
czipészüzlet
nyitottunk. Előnyös összekötéseinknél fogva azon helyzetben vagyunk, hogy minden e szakmába vágó megrendele-seket kiváló csimnal, a legújabb divat szerint, különös gondot fordítva a ké-nyelemre és tartósságra, jutányos árá-ka! vállalunk föl. A n. é. közönség szíves megrendeléseit kérve, bizalmát a magunk számára pontosan elkészített munkáinkkal kívánjuk biztosítani.
Szíves és tömeges megrendelést kérünk.

BOR
tisztá természetes erdélyi és magyarországi termés, melyek valódiságáért teljes felelősséggel szavatol:
FERNENGEL
GYULA
jóhírű pinczejéből Székely-Udvarhelyt (Kossuth-utca) kapható a következő előnyös árakban:
Nagyban 56 literen felül hektoliterenkint 36 koronától 140 koronáig.
Kicsinyben literenkint 56 fillértől 2 korona 80 fillérig.
Részletes árjegyzék, minta ingyen és bérmentve.

Pilseni ösforrás! Pilseni ösforrás!

NEMZETI KAVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
SZÉKELY-UDVARHELYT (Kossuth-utca).

A SÖR-ök „SÖR“-e, azok királya:
A „PILSNERI ÖSFORRÁS SÖR“.
Ennek az orvosi tekintélyek által is kitünő minőségének elismert, egészségügyi szempontból megbecsülhetetlen italnak kimerésére csarnokot nyitottam. Tiszlán kezelt valódi erdélyi borok-kal, jó magyar konyhá-val állók a nagyerdemű közönség rendelkezésére. — Reggeli, ebéd, vacsora abonement-tel kényelmesen berendezett helyiségemben, valamint házakhoz szállítva is — nálam a legolcsóbb árakban kapható. — Vidéki közönség részére — szüksegek esetén — egészen külön szabáival rendelkezem, hol a legolcsóbb és izletesebb ellátást biztosítom.
A n. é. közönség látogatását kérve, vagyok és maradok
legalázatosabb szolgálója:
Schneider G. A. Sándor István.
Naponta változatos étrend;
egy villás zóna-reggeli 8 kr (16 fillér)

Sz. 14.763 900. szb.

Feladási hirdetmény.

Udvarhelyvármegyében Oklánd község közbirtokosságának eladásra engedélyezett fatömeg iránti 1-50 árverés eredményre nem vezetvén, a H-ik zárt ár-beli ajánlattal kapcsolatos nyílt árverésre határidőül **1901. évi január 15-ike** d. e. 10 óráját tűzöm ki Oklánd község-házához.
Eladás tárgyát képezi azon faanyag, mely a 60.585—

Nagy lámpa raktár.
A helyi és vidéki építkező közönséget ez uton van szerencsém értesíteni, hogy mindenféle üvegezőeket a legutányosabb árak mellett elvállalok
A munkálatoknak pontos és gyors kiviteléről kezességét vállalok, valamint arról is kezeskedem, hogy a legközönségesebb üvegláblaim is csehországi sima, fehér üvegek, tehát a legkönyesebb igényeknek is megfelelek. — Továbbá van szerencsém egész újonnan berendezett porcellán-, fűszer- és lámpa-üzletemet a helyi és vidéki közönség szíves pártfogásába ajánlani.
A nagyerdemű közönség szíves megrendelését kérve, vagyok
teljes tisztelettel:
Szentpétery Gergely.
Legutányosabb árak.

Udvarhelyvármegye sz.-udvarhelyi járás főszolgabírája.

Sz. 7642/900. szb.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegyében a VIII-ik közegészségügyi körorvosi állomás lemondás folytán üresedésbe jött senki sem pályázván, újra pályázat hirdettetik.
Ezen körhöz Szentgyeházas- és Kápolnás-Oláhfalú, Lővete és H.-Almás községek tartoznak, Szt-egyházás-Oláhfalú központtal, hol az orvos köteles lakni.
Fizetése évi 800 korona és természetbeni lakás.
A körorvos nyáron a homoródi gyógyfürdőn a fürdőorvosi teendőket végezvén, ezért külön 400 korona fizetés s a fürdőben két szobából álló lakás illeti.
Az orvosi rendelmények, valamint a műtétek díjai is szabályozva vannak 1 koronától 10 koronáig, vagyontalan betegek díj nélkül kezelendők. Járvány kiütése, vagy hivatalból tett kiküldetésnél a körorvosi díj nem illeti, csak természetbeni kiszolgáltatandó fuvar, vagy annak ára kilométerenkint 20 fillér.
A körorvos köteles leend havonként és felévenként a járási orvoshoz egészségügyi jelentést és kimutatást beküldeni.
A pályázni kívánók felhívatnak, hogy 1876. évi XIV. t. cz. értelmében felszerelt folyamodványukat 1901. évi február hó 10-ig alóírt járási főszolgabíróhoz adják be.
Sz.-Udvarhelyt, 1900. november hó 9-én.

Dr Demeter Lőrincz,
főszolgabíró.

A BŐRIPAR-SZÖVETKEZET
SZÉKELY-UDVARHELYT, Kossuth-utca.

Tagjainak keresete-, hitele- és üzleti érdekeiknek előmozdítását tűzte feladatául. Ajánlja az erdélyi részekben páratlanul álló olesóságú és kitünő **czipőfelsőréseket** minden alaku czipőkhöz. Raktáron vannak és mindig a legkiválóbb minőségben kaphatók: I., II., III-szor ütett ökor- és bival-talpak 90 135-ig. Angol talpbéles, cseser hasított, boeskor talpak. Tehén-, piling- és borjubörök (fekete és viksos). Különféle legfinomabb zergék. Csizma- és czipőbélések mindenféle színben (juhbor). Legfinomabb szatén és lag, kitudör, franciaia sevro, orosz'ag. Szijgyártók részére blank és szines juh-lag minden színben. Czipő- és csizmakellékek a legnagyobb választékban. Szarvasbör fekete és kecsi-mosó. Ponyvak mérték után megrende-hetők. *Czipőkenőcsök fekete és sárgaczipőkhöz legolcsóbban itt kaphatók.* E szövetkezetnek rendes tagja lehet s az összes előnyökben részesül, ki legalább egy részjegyet vesz s azt 120 2 koronás összegben pontosan fizeti. Egy részjegy ára 40 korona. Felvételre bár-mikor lehet jelentkezni a szövetkezet helyiségében.

Uj! Különös figyelemre méltó. Uj!
A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszterium által hivatalosan jónak és czelszerűnek ismertetett el.
K Ö S Z Ö N E T N Y I L V Á N I T Á S .

Ő fensége Saluator Lipót főherczeg udvarmesterei hivatala.
Általános Asbestáru-gyár.
Ő eszásári és királyi fensége Saluator Lipót főherczeg rendkívül meg van elégedve az asbest-talppal bélelt czipőkkel. Ő fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta a czipőket és érezte, hogy lábai nem fáradnak ugy el, mint más közönséges czipőknel. Küldök egy pár vadászczipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbest-talpbélessel, ugyanannál a czipészniél s aztán küldjék ide.
Hiszük, hogy e vadász-czipők ép oly jók lesznek, és ép oly megfelelőek, mint megfelelőek voltak a szalon-czipők.
Zágráb, 1898. július 8. Krahl, huszárkapitány.
Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke a következőket írja:
Tisztelt Doktor ur! Az asbest-betűti czipők kitünőnek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden láb fáradásom, hogy — azt hiszem — lábajom semmi további orvoslást nem igényel. Szíves tanácsát köszöni
Dánoson, 1897. szeptember 17. Wekerle Sándor.

Köszönetnyilvánítás Cho . . . Olga grófnő udvarhölgytől.
— **Örjúk lábainkat a melegtől, nedvességtől és izzadáástól.** —

Nincs többé láb fáradás!
Sem tyukszem, sem izzadó láb, sem borkeményedés, sem láb daganat, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki czipőjét dr. Högyes-fele, az egész világon szabadalmazott asbest-talpbélessel látja el.

Kettős vastagsága 2 kor. 40 fill egyszerű l kor. 20 fill., homoktalp 80 fill., gyermekeknek fele. Az asbest-talpbéles kitünőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállítottatott.

— Vizsontelárusítóknak megfelelő árendgemény —
Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen

Az asbestáru-gyár képvisellete:
Bőrpar-szövetkezet Székely-Udvarhelyt, Kossuth-utca.